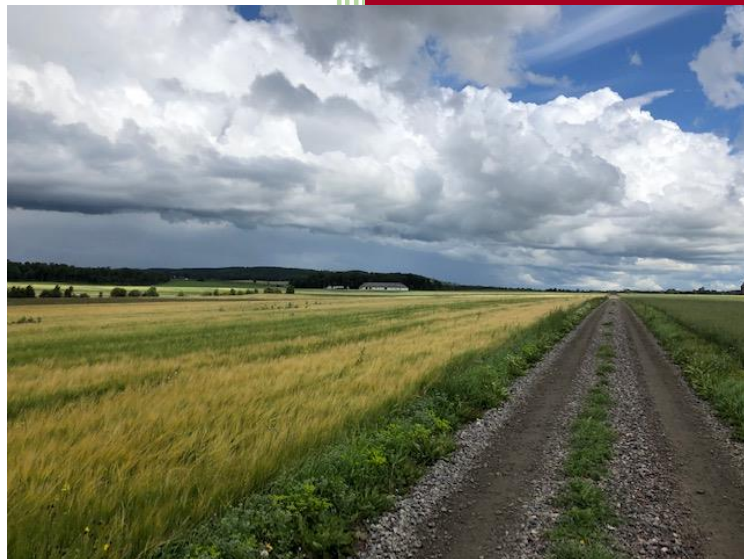

2020

Verksamhetsberättelse Miljösamverkan Jönköpings län

Verksamhet 2020

Under året genomfördes nästan alla aktiviteter i verksamhetsplanen. Pandemin har påverkat verksamheten, men trots allt ganska begränsat. Miljösamverkan ställde snabbt om till digitala möten för projektgrupperna så att materialet i de båda tillsynsprojekten och handläggarsstöden kunde tas fram. Tillsynskampanjerna förlängdes något i tid för att möjliggöra fler tillsynsbesök då kommunerna tappade lite fart till följd av pandemin. Aktiviteter som krävde fysiska träffar fick ställas in, vilket gällde bl.a. utbildningen ”Bullerberäkningar för industrier”, den årliga miljö- och hälsoskyddshandläggars träffen och presidieträffen. Nätverksträffar och övriga träffar kunde hållas digitalt.

Bokslut

I tabellen nedan redovisas budget och bokslut för 2020 samt en reviderad budget för 2021.

	Budget 2020 (tkr)	Bokslut 2020 (tkr)	Rev. Budget 2021 (tkr)
Intäkter			
Överskott från föregående år	128	46	0
Summa inbetalningar från kommuner, Länsstyrelsen och Regionen	1 032	1 032	1 075
Utbildningar inom Miljösamverkan	0	78	0
Behovsutredningen (konsult)	0	38	0
SUMMA INTÄKTER	1 160	1 194	1 075
Kostnader			
Lön och ersättningar för Länsamordnare	910	930	940
OH-kostnader för ledning, administrativt stöd, lokaler, IT inom Kommunal utveckling (Regionen)	100	100	100
Administrativt stöd till lön, telefon	7	7	7
Utbildningar inom Miljösamverkan - arvoden och resor för föreläsare, fika vid handläggars träffar och projektgruppsmöten	0	91	0
Kostnader för Länsamordnarens resor, konferenser, utbildningar och personalaktiviteter	20	4	4
Miljöbarometern, behovsutredningen (konsulter)	50	63	24
SUMMA KOSTNADER	1 087	1 194	1 075
ÖVERSKOTT TILL KOMMANDE ÅR	83	0	0

Tillsynsprojekt och handläggargröd

Under året slutfördes ett av de två tillsynsprojekten och alla handläggargröd som beslutats i verksamhetsplanen. 28 miljöinspektörer och chefer från länets kommuner och från länsstyrelsen deltog i en eller fler projektgrupper under året.

Tillsyn av flerbostadshus

De finns flerbostadshus som inte lever upp till miljöbalkens krav på god inomhusmiljö vilket påverkar hyresgästernas hälsa negativt. Genom tillsyn kan inomhusmiljön förbättras och klagomål från hyresgäster minska. I projektet togs checklistor med handläggargröd fram för att öka samsynen och förbättra kunskapen hos inspektörerna. 8 kommuner; Aneby, Gislaved, Gnosjö, Habo, Mullsjö, Nässjö, Vetlanda och Värnamo gjorde sammanlagt tillsyn av 77 flerbostadshus och 209 lägenheter. Inspektionerna av lägenheterna skedde mestadels via enkäter till lägenhetsinnehavarna p.g.a. Covid-19 restriktionerna. Resultatet av tillsynen på flerbostadshusen visar att de flesta anmärkningar gällde egenkontroll av radon, där mätningar inte gjorts eller höga värden inte åtgärdats. Egenkontrollen brast även i vissa fall gällande kontroll av varmvattentemperatur (legionella), städning och underhåll. Resultatet från tillsynen av lägenheterna, där 39 % av lägenhetsinnehavarna angav brister, har alltså inte kunnat verifieras. Lägenheterna är de utrymmen som utgör störst risk för människors hälsa och hade behövt inspekteras för att få ett rättvisande resultat.

Tillsyn av egenkontroll på verksamheter som påverkar vattenförekomster

Varje verksamhetsutövare av en miljöfarlig verksamhet har ett ansvar att kontrollera sin verksamhet enligt miljöbalken och förordningen om verksamhetsutövarens egenkontroll. I åtgärdsprogrammen för vattenförvaltningen finns åtgärder riktade till tillsynsmyndigheter (länsstyrelser och kommuner) om att säkerställa att verksamhetsutövare genomför egenkontroll och har kontrollprogram som följer upp bl.a. påverkan kemisk status och ekologisk status för ytvattenförekomster. Projektet syftade till att komma igång och göra tillsyn utifrån vattenförekomsternas status. Tillsynskampanjen skulle pågått till och med november 2020 men förlängdes, p.g.a. av pandemin till den 30 juni 2021. Projektet kommer därefter redovisas i en projektrapport.

Handläggargröd – Fukt och mikroorganismer

Miljöförvaltningarna får ofta klagomål på problem med fukt- och mikroorganismer i olika typer av lokaler. De kan var bostäder, undervisningslokaler, vårdlokaler och andra lokaler dit allmänheten har tillträde. Ett gemensamt handläggargröd med checklistor för tillsyn togs fram för att skapa samsyn och höja kunskapen i tillsynen. Genom användning av stödet i tillsynen kan vi minska riskerna att människor blir sjuka av sin inomhusmiljö.

Handläggargröd – Anmälningsskyldiga avloppsreningsverk

I Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2016:6) om rening och kontroll av utsläpp av avloppsvatten från tätbebyggelse finns begränsningsvärden för utsläpp. Föreskrifterna gäller tillståndsskyldiga verksamheter med fler än 2 000 pe (personequivallenter) anslutna. För utsläpp som är anmälningsskyldiga (ofta kommunala reningsverk) med utsläpp mer än 200 upp till 2 000 pe saknas föreskrifter och utsläppsvärden. Det är därför svårt att göra

bedömningar och ställa krav på dessa verksamheter. Ett handläggarstöd arbetades fram för att kunna bedöma och ställa krav på verksamheterna. Stödet skickades på remiss till Naturvårdsverket, Vattenmyndigheterna och till Havs- och vattenmyndigheten, som hade en del synpunkter. Projektet fortsätter in på 2021.

Handläggarstöd avfall från livsmedelsverksamheter

Stödet som togs fram består av informationsblad till livsmedelsbutiker, restauranger och storkök om hur de ska sortera och ta hand om sitt avfall på ett korrekt sätt. En checklista med stöd för inspektörernas tillsyn av avfall på dessa verksamheter togs också fram.

Handläggarstöd – Behovsutredning

Projektet som pågått sedan 2014 har resulterat i en läns gemensam mall för framtagande av de behovsutredningar som måste finnas hos tillsynsmyndigheter som utför tillsyn enligt miljöbalken. En samordning som saknas i andra län. Mallen har tagits fram med hjälp av en konsult. Syftet är att kunna jämföra befintliga personalresurser med behov inom olika områden av tillsynen och kontrollen, inte bara inom kommunen utan även mellan kommunerna. Behovsutredningarna i länet har jämförts 2017 och 2018. Konsulten gick i pension vid årsskiftet vilket gjort att vi nu förvaltar mallen själva.

Nyckeltal

14 gemensamma nyckeltal för årlig uppföljning av miljötillsynen och livsmedelskontrollen i länet har tagits fram. Åren 2018 och 2019 har publicerats på Miljöbarometern: www.miljobarometern.se. Nyckeltalen kommer årligen publiceras den 1 april.

Gemensam taxa

En projektgrupp med miljöchefer i länet ha under året jämfört miljöbalkstaxorna för att se om vi kan skapa ett gemensamt, enhetligt taxeunderlag i länet. Projektet fortsätter 2021.

Utbildningar

På grund av pandemins restriktioner ordnades inte utbildningen ”Bullerberäkningar för industrier”. Utbildningen är framflyttad till 2021.

Vindkraft

En utbildning i planering, handläggning och tillsyn av vindkraft ordnades i november. Länsstyrelsen i Jönköping och Transportstyrelsen stod för föredragen. Utbildningen hölls digitalt via Skype och 18 inspektörer och chefer från länet deltog

Juridik

En utbildning i juridik, ”Handläggning av tillsynsärenden enligt miljöbalken” nordnades ihop med Miljösamverkan Sydost och Miljösamverkan Kronoberg-Blekinge vid två olika tillfällen i december. Utbildningen hölls digitalt via Teams. Från Jönköpings län deltog inspektörer från 8 kommuner och från Länsstyrelsen. Total utbildades 60 inspektörer.

Övriga utbildningar

Utöver utbildningarna som ordnats i Miljösamverkans regi har även ett antal utbildningar ordnats av andra Miljösamverkan och inom Kommunal utvecklings ”Kurs och konferens”. Länsamordnaren har bevakat dessa för miljöförvaltningarna och tipsat om dem i Miljösamverkans nyhetsbrev.

Nätverksträffar och möten

Förutom att delta i projekt och utbildningar träffas miljöinspektörerna, miljöcheferna och presidierna i länet regelbundet. Träffarna ordnas ofta ihop med Länsstyrelsen som en del i deras tillsynsvägledning mot kommunerna och för att byta erfarenheter med varandra inom olika tillsynsområden. Inom Miljösamverkan finns även en gemensam digital samverkansyta, Ping Pong där frågor kan ställas och diskussioner föras inom olika tillsynsområden. Samverkansytan används flitigt av inspektörerna.

Träffar och möten inom Miljösamverkan

- **Styrgruppsmöten:** Tre möten under året; i Jönköping, i Mullsjö och ett digitalt via Skype. I snitt har 90 % av cheferna närvarat på styrgruppsmötena under året. 11 av länets 13 kommuner har närvarat vid *alla* styrgruppsmöten under året!
- **Beredningsgruppsmöten:** Tre möten inför styrgruppsmötena, ett i Jönköping och två digitalt, via Skype.
- **Presidieträff:** På grund av pandemins restriktioner ställdes presidieträffen i oktober in.
- **Avloppshandläggartäffar:** Två stycken under året. 24 miljöinspektörer från länets kommuner och från Länsstyrelsen deltog på träffen i Jönköping i februari. Den andra träffen hölls i digitalt, via Skype i maj. Där deltog 22 inspektörer.
- **Miljö- och hälsoskyddshandläggartäff:** Träffen som skulle genomförts på Isaberg i april fick på grund av att pandemin precis bröt ut ställas in i sista stund. Mycket arbete och tid hade lagts ner och tyvärr också en kostnad då avbokningen skedde för nära inpå.
- **Lantbrukshandläggartäff:** En digital träff hölls via Skype i oktober med 20 deltagare från alla länets kommuner och från Länsstyrelsen.
- **Hälsoskyddshandläggartäff:** Digitalt via Skype i november med 20 inspektörer från 11 kommuner och från Länsstyrelsen i länet.
- **Träff för nya miljöinspektörer i länet:** Ordnaes i augusti för att informera nya inspektörer och chefer om arbetet inom Miljösamverkan. 8 inspektörer från länets kommuner och från Länsstyrelsen deltog på träffen som hölls digitalt via Skype.

Övriga träffar i länet och nationellt

Miljösamverkan, via länssamordnaren har deltagit i följande nätverk under året:

- *Miljöbrottsamverkan* i länet (Länsstyrelsen ansvarig). Två träffar. En i Jönköping och en digitalt via Skype.
- *Miljömålssamordnarträffar i länet* (Länsstyrelsen ansvarig). Två träffar digitalt via Skype.
- *Projektledartäffar för alla miljösamverkansorganisationerna i Sverige*. Två träffar digitalt via Skype. Värdskapet alternerar mellan de olika samverkansorganisationerna.
- *Träffar med centrala myndigheter*. En träff vardera med Havs- och vattenmyndigheten respektive Folkhälsomyndigheten. Båda hölls digitalt via Skype.

Övrigt arbete

Ett *nyhetsbrev* från Miljösamverkan skickas ut till kommunerna, Länsstyrelsen och andra intresserade. Nyhetsbrevet innehåller information om vad som är på gång, aktuella utbildningar och nya publikationer. Tre nyhetsbrev skickades ut under 2020.

Ping Pong (samverkansytan) har fortsatt användas flitigt för frågor, svar och erfarenhetsutbyte mellan inspektörerna och som lagringsplats för gemensamma dokument.

Miljösamverkan i landet

Många av Sveriges kommuner deltar i någon av de 11 miljösamverkansorganisationer som finns regionalt i landet och täcker 16 län. Projektledarna har ett nätverk för erfarenhetsutbyte och samverkan. Delvis sker detta genom en gemensam, webbaserad samverkansytan. Alla publikationer som tagits fram inom Miljösamverkansorganisationerna finns samlade på den gemensamma webbsidan: www.miljosamverkan.se.

Om Miljösamverkan Jönköpings län

Miljösamverkan Jönköpings län är ett samarbete mellan kommunerna i Jönköpings län, Länsstyrelsen och Region Jönköpings län. Samarbetet syftar till att samordna och effektivisera miljö- och hälsoskyddsarbetet och ge stöd till miljöbalkstillsynen i länet. Arbetet leds av en styrgrupp med representanter från alla medverkande parter.

Organisation och arbetssätt

Miljösamverkan ingår i Kommunal utveckling som leds av det politiska organet Primärkommunalt samverkansorgan, PKS. PKS ska på kommunernas uppdrag leda och driva strategiska långsiktiga primärkommunala frågor som kommunerna prioriterat att samverka kring. PKS har uppdraget att utifrån beslutade budgetmedel ansvara för att verksamheten bedrivs inom givna ramar och att följa upp verksamheten utifrån fastställda mål.

För styrning av Miljösamverkan på tjänstemannanivå finns en styrgrupp. Styrgruppen består av alla länets miljöchefer, chefen för Miljöskyddsavdelningen på Länsstyrelsen och chefen för Kommunal utveckling. Till styrgruppen finns en beredningsgrupp bestående av tre miljöchefer; en från respektive Jönköping, Högländet (inklusive Habo och Mullsjö) och GGVV samt chefen för Miljöskyddsavdelningen på Länsstyrelsen och chefen för Kommunal utveckling. Beredningsgruppen förbereder ärendena till styrgruppen och fattar beslut i vissa, delegerade frågor. Länsamordnaren för Miljösamverkan ingår som sekreterare och föredragande i styrgruppen och i beredningsgruppen.

Styrgruppens uppdrag är att fånga kommunernas och Länsstyrelsens behov och utifrån dem göra prioriteringar för konkreta och långsiktiga aktiviteter och satsningar. Beslut i principiellt viktiga frågor, som exempelvis verksamhetsplan och budget tas av styrgruppen. Utöver styrgruppen utser varje kommun en kontaktperson som är en länk mellan kommunen och Miljösamverkan. Kontaktpersonen har i uppdrag att föra fram behov och önskemål till Miljösamverkan och förankra Miljösamverkans arbete i kommunen.

Verksamhetsplan

Aktiviteter som ska genomföras inom Miljösamverkan fastställs i en verksamhetsplan för året. Aktiviteterna är uppdelade i tillsynsprojekt, handläggarsöd, utbildningar och handläggarträffar och tas fram utifrån inskickade förslag från kommunerna och från Länsstyrelsen. Verksamhetsplanen är treårig. Planen för det första året fastställs, medan det andra och tredje året är mer preliminära. Detta för att kunna anpassas till kommunernas behov och till vad som händer i omvärlden. Verksamhetsplanen i sin helhet fastställs av styrgruppen i juni året innan den ska börja gälla. På så sätt kan planen arbetas in i kommunernas egna tillsynsplaner. Länsstyrelsen deltar i vissa av aktiviteterna som en del i sin egen tillsyn och/eller som tillsynsvägledning mot kommunerna.

Administrativt ansvar:

Region Jönköpings län
Kommunal utveckling/Miljösamverkan Jönköpings län
Box 1024, 551 11 Jönköping
Besöksadress: Västra Storgatan 18 A, Jönköping
Webbsida: rjl.se/miljosamverkan

Länssamordnare

Annica Malmer

Miljösamverkan Jönköpings läns huvudmän:

Länsstyrelsen i Jönköpings län
Region Jönköpings län via Kommunal utveckling
Aneby kommun
Eksjö kommun
Gislaved-Tranemo kommuner
Gnosjö kommun
Habo-Mullsjö kommuner
Jönköpings kommun
Nässjö kommun
Sävsjö kommun
Tranås kommun
Vaggeryds kommun
Vetlanda kommun
Värnamo kommun

